

Številka 15
Februar 2020

BREZPLAČNA
REVIJA ZA OTROKE

FERDO

RAZISKUJE SVET

HOFER

DRAGI STARŠI!

V času vašega otroštva verjetno niste slišali veliko o ločevanju odpadkov, podnebnih spremembah ter množičnem izumiranju živalskih in rastlinskih vrst. Vaši otroci o tem prav gotovo vedo bistveno več, kot ste takrat vedeli vi. Da jih o tem učimo in smo jim zgled, je gotovo ena naših najboljših potez.

Otroci se praviloma čutijo bistveno bolj povezane z naravo kot odrasli, ki smo obremenjeni z drugimi pomembnimi skrbmi. Kako čudovita priložnost je to! Spodbujajte jih v njihovi ljubezni do narave in živali, občudovanju vsake malenkosti v gozdu ter razigranosti ob bližnjem zamrznjenem potoku. Ta občutja bodo potrebovali, saj bodo iz njih črpali moč za popraviljanje škode, ki s(m)o jo Zemlji pridelali njihovi predniki.

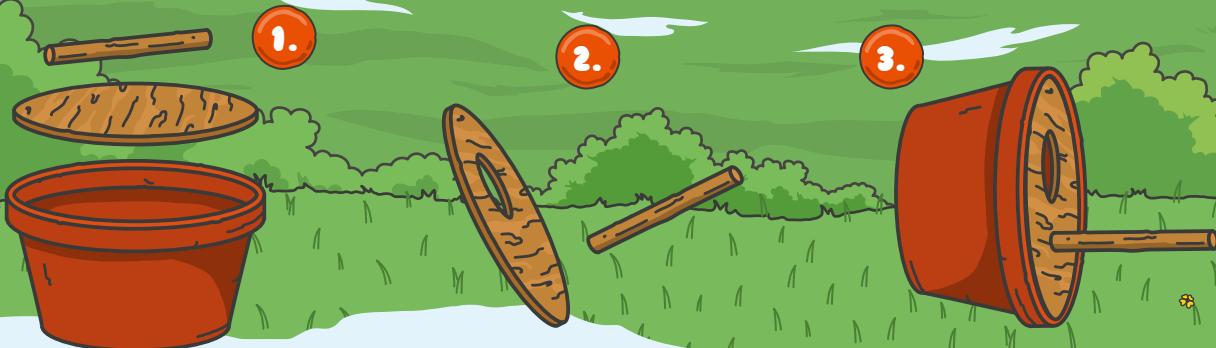
Z nekaj naše spodbude, podpore, predvsem pa sodelovanja pri uresničevanju idej, ki jih imajo, lahko prav otroci, ki danes odraščajo, za naš edini dom storijo veliko.

Želimo vam prijetno preživete zimske in počitniške dni z vašimi otroki ter veliko veselja ob igranju družabne igre, ki jo najdete v sredini revije.

Vaš HOFER

PRED POMLADJO ZAČNEJO PTICE PRIPRAVLJATI SVOJA GNEZDA. PREDVSEM V MESTIH IMAJO S TEM POGOSTO TEŽAVE. POMAGAJ JIM IN ZANJE IZDELAJ GNEZDILNICO.

POTREBUJEŠ: ODSLUŽEN LONEC ZA ROŽE, PALČICO IN LESENO PLOŠČO ALI ZELO TRD KARTON ŠIRINE LONCA.

V PLOŠČO ALI KARTON IZREŽI LUKNJO (NAJ TI POMAĞA STARŠ). NANJO Z MOČNIM LEPILOM PRITRDI PALČICO.

PLOŠČO NA LONEC PRITRDI TAKO, DA JO BO MOGOČE JESEN ODSTRANITI IN OČISTITI. TO STORIŠ Z VIJAKI ALI S POSEBNO MOČNIM IN ODPORNIM LEPILOM TRAKOM. GNEZDILNICO NATO OBESI NA DREVO.

Več zamisli in pravil glede velikosti luknje najdeš na spletni strani gnezdilnice.si.

VSEBINA

LED, ZAKAJ IZGINJAŠ?	4	USTVARJALNICA	8
IGRARIJE . . 6, 7, 9, 11, 13, 14, 15		S KMETIJE V HOFER	10
		POSKUS.	12

Ferdo raziskuje svet, februar 2020. Izdajatelj: HOFER trgovina d. o. o., Kranjska cesta 1, 1225 Lukovica. Redakcija: HOFER trgovina d. o. o., Studio Terminal, d. o. o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana. Besedila in grafična zasnova, besedilna in grafična priprava: Studio Terminal, d. o. o. Če ni označeno drugače, je vir fotografij Getty Images. Tisk: Grafex, d. o. o. Vse pravice pridržane. V reviji objavljenih gradiv ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja izdajatelja. Izdajatelj skrbi za skladnost oglaševalnih sporočil z Zakonom o medijih.

Izdajatelj revije *Ferdo raziskuje svet* (HOFER trgovina d. o. o., Kranjska cesta 1, 1225 Lukovica) ne odgovarja za kakršnokoli škodo, nesrečo ali škodo, ki bi nastala zaradi izvajanja aktivnosti ter uporabe informacij in nasvetov, predstavljenih v reviji. Čeprav se izdajatelj trudi zagotoviti popolno točnost informacij, so te posredovane brez zagotovil in jamstev.

MIX
Papir iz
odgovornih virov
FSC® C122860

POČASI PRIHAJA POMLAD!

POZIMI SE JE OB POTEH NABRALO PREČEJ SMETI. KO SNEG SKOPNI, JIH FERDO POBERE SKUPAJ S PRIJATELJICO FERDOLINO IN Z OČKOM. TUDI MAMICA, BABICA IN DEDEK SE JIM KDAJ PRIDRUŽIJO PRI ČIŠČENJU OKOLICE.

FERDO NE TRGA PRVIH POMLADNIH CVETOV, KOT SO TELOH, ZVONČKI, TROBENTICE, ŽAFRAN IN LAPUH. NJIHOV CVETNI PRAH JE ZELO POMEMBEN ZA ČEBELE, KI ŽE OPRAVLJAJO ČISTILNE IZLETE IZ PANJA IN NABIRAJO HRANO ZA NOV ZAROD.

JAJČECA

ODRASLA
ŽABA

MLADA
ŽABA

PAQLAVEC

PAQLAVEC
Z NOGAMI

OB ROBOVIH TALEČIH SE MLAK ŽABE ŽE FEBRUARJA ZAČNEJO ISKATI PRIMERNO MESTO, KJER BODO ODLOŽILE SVOJA JAJČECA – MREST. POGLEJ, KAKO SE BODO IZ NJIH RAZVILE MAJHNE ŽABICE.

NA PAPIR SEM NARISAL POGLLED S SVOJEGA OKNA. VSAK MESEC Z ISTEGA MESTA ZARISEM POLOŽAJ, NA KATEREM VZIDE SONCE, IN ZAPISEM ČAS SONČNEGA VZHODA. DAN JE VSE DALJŠI, SONCE PA VZHAJA VEDNO BOLJ PROTI SEVERU.

LED, ZAKAJ IZGINJAŠ?

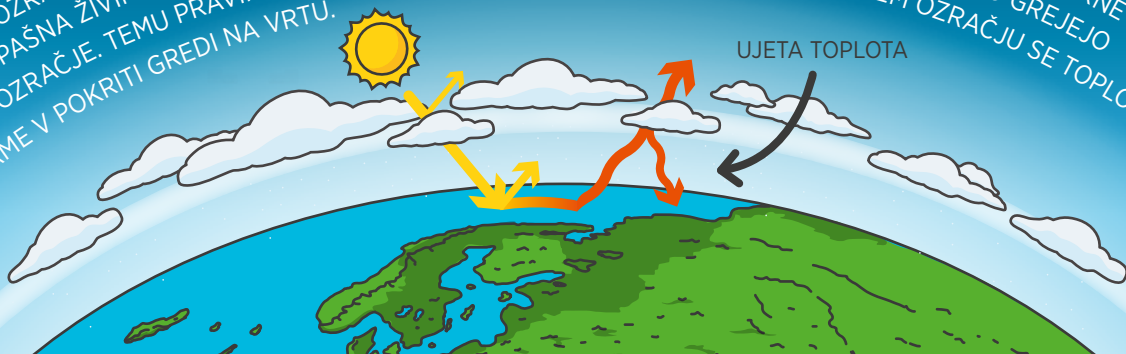
VISOKO NA SEVERU V LEDENIH DEŽELAH ŽIVI SEVERNA MEDVEDKA. KO JE SONCE VSE MOČNEJŠE, SE SKUPAJ Z MLADIČKOMA IZKOPLJE IZ ZIMSKEGA BRLOGA. POZIMI JE V BRLOGU Z MLEKOM HRANILA SVOJA MLADIČKA, ZATO JE IZGUBILA VELIKO MAŠČOBE. ZDAJ MORA HITRO NAJTI HRANO, DA SI OPOMORE. A VSAKO LETO JE V VEČJIH TEŽAVAH. TE ZANIMA, ZAKAJ?

MEDVEDKA MORA VSAKIH NEKAJ DNI ULOVITI TJULNJA, DA LAHKO PREŽIVI SEBE IN MLADIČKE. TJULNJA ČAKA OB NJEGOVI LUKNJI V LEDU, KI PLAVA NA MORSKI VODI. KO POKUKA IZ NJE, GA ZAGRABI. TODA LEDENE PLOŠČE SO VSAKO LETO MANJŠE IN TANJŠE, MEDVEDKA PA IMA TAKO VSE MANJ PRILOŽNOSTI ZA USPEŠEN LOV. ČEPRAV JE DOBRA PLAVALKA, NE ZMORE DOLGIH RAZDALJ MED VSE REDKEJŠIMI KOSI LEDU.

LED SE NA ARKTIKI, KJER ŽIVIJO SEVERNI MEDVEDI, TALI Z VEČJO HITROSTJO KOT KJER KOLI DRUGOD. OZRAČJE JE TAM VSE BOLJ TOPLO. CELOTNA ZEMLJA SE NAMREČ SEGREVA, NAJMOČNEJE PA SE SEGREVAJO PRAV SEVERNI DELI NAŠEGA PLANETA.

V NAŠEM OZRAČJU JE KOT POD POKROVKO UJETIH OGROMNO PLINOV, KI JIH ODDAJAJO VOZILA, TOVARNE IN CELO PAŠNA ŽIVINA S SVOJIMI IZTREBKAMI. TI PLINI VASE VSRKAJO SONČNO TOPLOTO IN TAKO GREJEJO NAŠE OZRAČJE. TEMU PRAVIMO UČINEK TOPLE GREDE. PODOBNO KOT V ZEMLJINEM OZRAČJU SE TOPLOTA UJAME V POKRITI GREDI NA VRTU.

TALJENJE LEDU NI EDINA POSLEDICA
SEGREVANJA OZRAČJA. V SEVERNIH
OBMOČJIH SE TALI TUDI ZEMLJA, KI JE BILA
ŠE DO PRED KRATKIM VEČNO ZAMRZNJENA.
ZDAJ ZA NJO OSTAJA SAMO BLATO. CESTE
IN HIŠE, ZGRAJENE NA TAKŠNI ZEMLJI,
SE POSEDAJO. DREVESA V MEHKI ZEMLJI
NIMAJO VEČ OPORE IN PADAJO. LAHKO PA
PREBIVALCI TEH KRAJEV ZDAJ
GOJIJO VRTNINE, KI JIH PREJ NISO MOGLI.
TUDI RASTLINE SO V ARKTIČNIH
OBMOČJIH VSE VEČJE,
NEKATERE ŽIVALI PA SE Z JUGA
SELIJO NA VSE TOPLEJŠI SEVER.

FOTOGRAFIJA: NASA

FOTOGRAFIJA: Wikimedia Commons

TODA ŠKODO, KI JO LJUDJE DELAMO NAŠEMU PLANETU,
LAHKO USTAVIMO! IN VELIKO LAHKO STORITE TUDI
OTROCI IN MLADI. 17-LETNA GRETA THUNBERG IZ
ŠVEDSKE SE JE ODLOČILA, DA IMA DOVOLJ ODRASLIH, KI
NE STORIJO DOVOLJ ZA OKOLJE. VSAK PETEK JE SEDELA
PRED PARLAMENTOM IN NA GLAS OPOZARJALA, DA
MORAMO VSI NEKAJ STORITI. KMALU JI JE SLEDILO VEČ
MILIJONOV MLADIH, KI SO PO VSEM SVETU ZAHTEVALI
BOLJŠE RAVNANJE Z ZEMLJO! POSTALI SO TAKO GLASNI,
DA SO JIH ZAČELI POSLUŠATI TUDI TISTI, KI IMAJO MOČ ZA
SPREMEMBE. VEČ NAS BO, USPEŠNEJŠI BOMO!

Včasih rečemo, da nam nagaja vreme,
nagajivi pa so tudi škratje. Se spomniš kakšne
njihove nagajivosti v zgodbi iz knjige **Škrat
Kuzma dobi nagrado**, ki jo je Društvo Bralna
značka Slovenije - ZPMS s podporo HOFERja
lani septembra podarilo vsem prvošolčkom v
Sloveniji in zamejstvu?

REŠI KVIZ NA NASLEDNJI STRANI IN UGOTOVI, KAJ LAHKO STORIŠ ZA NAŠ PLANET!

REŠI KVIZ, SEŠTEJ TOČKE IN UGOTOVI, KAKO SKRBIŠ ZA ZEMLJO IN OKOLJE TER KAJ LAHKO ŠE STORIŠ.

1 DOMA VAM ZMANJKA KRUHA. KAJ STORIŠ?

- A. PROSIM STARŠA, DA SE ZAPELJE V PEKARNO. (3)
- B. PONJ SE ZAPELJEM S KOLESOM. (1)
- C. NIČ. RAJE POJEM BANANO. (2)

Ali veš, da vozila v ozračje izpuščajo milijone ton škodljivih izpušnih plinov?

2

TREBA JE V TRGOVINO. KAKO SE PRIPRAVIŠ?

- A. OBUJEM SE IN GREM. (2)
- B. SE NE PRIPRAVIM. NAJ GRE MAMA. (3)
- C. VZAMEM NAKUPOVALNE VREČE ZA VEČKRATNO UPORABO. (1)

Ali veš, da plastične vrečke in druga plastika onesnažujejo planet ter so škodljive za živali, ki jih zamenjajo za hrano?

3 Z DRUŽINO GREŠTE NA IZLET. KAJ VZAMETE S SABO?

- A. PLASTENKE VODE. (3)
- B. STEKLENICO, NAPOLNJENO Z VODO IZ PIPE. (1)
- C. NIČ, SE BOMO ŽE ZNAŠLI PO POTI. (2)

Ali veš, da v Sloveniji iz pip teče zelo dobra voda?

5

KAKŠNA JE TVOJA OMARA?

- A. UREJENA. OBLAČIL IMAM RAVNO PRAV, VELIKO SEM JIH DOBIL OD BRATA/SESTRE. (1)
- B. KOMAJ JO ZAPREM, TAKO POLNA JE. (3)
- C. NAPOL PRAZNA. TAKO ALI TAKO OBLAČILA POGOSTO PEREMO. (2)

Ali veš, da so barvila in kemikalije iz tovarn oblačil strašni onesnaževalci? Več oblačil kupujemo, več jih proizvajajo.

4

NA GOZDNI POTI NAJDEŠ OVOJ ČOKOLADICE. KAJ STORIŠ?

- A. DOBRO GA POHODIM, DA SE ZARIJE V BLATO. (3)
- B. DAM GA V ŽEP IN POZABIM NANJ. (2)
- C. POBEREM GA IN ODNESEM V NAJBЛИŽJI KOŠ ZA ODPADKE. (1)

Ali veš, da lahko večino odpadkov recikliramo, če so le primerno ločeni?

6

KAKO SE ZVEČER UMIFEŠ?

- A. PRIPRAVIM SI BANJO Z VELIKO VODE IN MEHURČKI. (3)
- B. PRIVOŠČIM SI DOLGO TUŠIRANJE Z VELIKO MILA. (2)
- C. NA HITRO SE STUŠIRAM Z MILOM, KI SE HITRO SPERE. (1)

Ali veš, da voda, ki jo iztočiš, potrebuje leta, da se prečisti in vrne v podtalnico, od koder jo lahko spet uporabljamo?

REZULTATI

6-8

TOČK

SI PRAVI VZOR ZA VRSTNIKE IN ODRASLE! NATANKO VEŠ, KAJ ŠKODUJE NARAVI IN KAKO LAHKO PRIPOMOREŠ, DA ŽIVIMO V ČISTEJŠEM OKOLJU. ČIM GLASNEJE O TEM UČI TUDI DRUGE, ZEMLJA TI BO HVALEŽNA.

9-14

TOČK

MARSIKAJ ŽE VEŠ, TU IN TAM PA KAJ POZABIŠ IN UŠPIČIŠ KAKŠNO NEPRIMERNO. SAJ VEMO, KAKŠNO JE OTRŠTOVTO, A VSEENO SE POTRUDI, DA NA NARAVO MISLIŠ VEDNO IN POVSOD. VERJAMEMO VATE IN V TVOJO PRIJAZNOST DO OKOLJA!

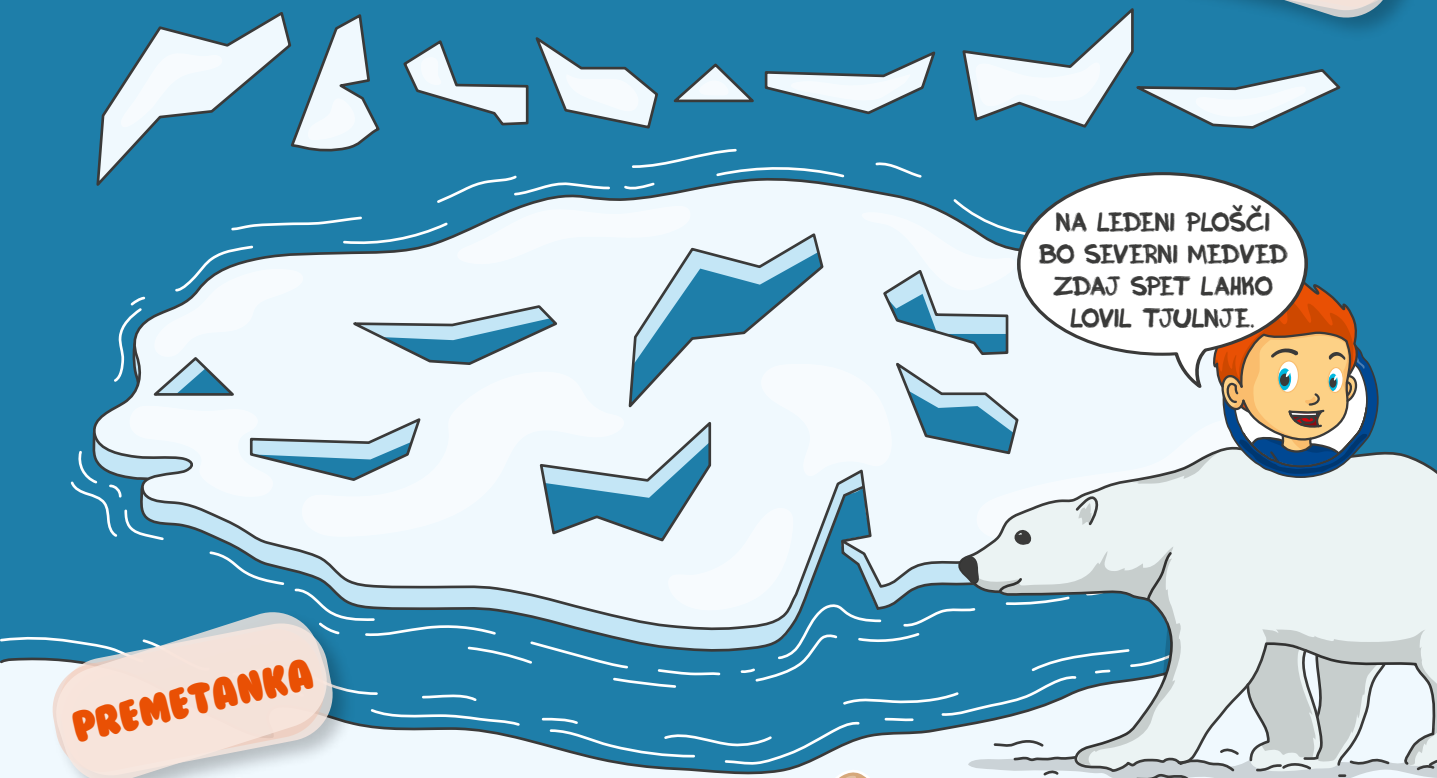
15-18

TOČK

KHM, VEMO, DA JE PLASTIKA POGOSTO PRAKTIČNA, A RAZMISLI, KDAJ JE RES NE POTREBUJEŠ. VEMO TUDI, DA JE VČASIH UDOBNEJE V AVTOMOBILU, AMPAK NA KOLESU, SKIROJU ALI PEŠ SE NADIHAŠ SVEŽEGA ZRAKA, PO POTI PA LAHKO POBEREŠ ŠE KAKŠNO SMET. SAJ SI VENDAR NE ŽELIŠ NARAVE, POLNE SMETI, Z ZAPACKANIM ZRAKOM IN VODAMI, KAJNE?

LEDENO PLOŠKEV DOPOLNI TAKO, DA BO SPET CELA.
KOŠČKE LEDU POVEŽI S PRAVIM MESTOM NA LEDENI PLOŠČI.

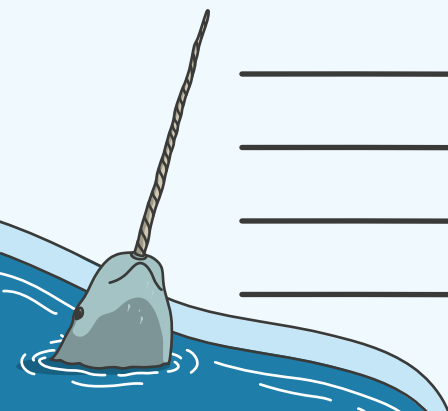
SESTAVLJANKA

NA LEDENI PLOŠČI
BO SEVERNI MEDVED
ZDAJ SPET LAHKO
LOVIL TJULNJE.

PREMETANKA

D O E R L E A
V E N Ž I R N D M L M V S A

**IZ ZGORNJIH ČRK ZAPIŠI IMENA
TREH OGROŽENIH ARKTIČNIH
ŽIVALI, NARISANIH NA TEJ STRANI.
ALI LAHKO IZ ČRK SESTAVIŠ ŠE
KAKŠNO NOVO BESEDO?**

OTROCI SO PRIHODNOST. Otroke zanima vse, kar se dogaja v njihovi okolici. Tako jih bo zanimalo, zakaj pozimi ni veliko snega, zakaj rastline cvetijo zgodaj in zakaj nekaterih živali ni več. Bodite iskreni, pojasnite jim napake in škodo, ki jo okolju delamo ljudje. Že najmlajši razumejo naravo in znajo poglobljeno razmišljati o njej, predvsem pa čutijo globljo povezanost z živalmi in rastlinami kot odrasli. Morda vas bodo s svojimi rešitvami celo presenetili. Dovolite jim, da jih aktivno uresničujejo. Morda so prav najmlajši naša edina možnost za prihodnost.

MALI VRTIČKARJI

OB KONCU ZIME JE TUDI FERDO ZAČEL VZGAJATI SVOJ VRTIČEK. LETOS BO ZA SEJALNE POSODICE UPORABIL KAR ODPADNO EMBALAŽO. ZA SVOJ MAJHEN VRTIČEK BO SKRBEL NA OKENSKI POLICI, SPOMLADI PA GA BO PRESTAVIL NA PROSTO. POSKUSI ŠE TI!

JAJČNE POSODICE

V JAJČNI KARTON POLOŽI POLOVIČKE JAJČNIH LUPIN, VANJE NASUJ NEKAJ ZEMLJE IN ZRNA GRAHA. POSEJEŠ LAHKO TUDI SEMENA DRUGE ZELENJAVE, DENIMO ZELIŠČ ALI CELO PARADIŽNIKA IN PAPRIKE, KI JU NATO PRESADIŠ V VEČJE POSODE.

KONZERVNI ROŽNI VRT

ODSLUŽENO PLOČEVINKO OČISTI TER VANJO NASUJ ZEMLJO IN POSEJ ROŽE. NA NJIH SE BODO NA PROSTEM SPOMLADI PASLI ČEBELE IN ČMRLJI. TI IMAJO POSEBNO RADI MARJETICE, BORAGO IN OGNJIČ.

HOFERjeva mešanica semen medovitih cvetlic in začimbnic, ki jih čebele obožujejo.

ZABAVNE OZNAČBE

DA NE POZABIŠ, KAJ JE POSEJANO V POSODI, IZDELAJ OZNAČBE. IME POSEJANE RASTLINE LAHKO Z OBSTOJNIM PISALOM NAPIŠEŠ NA ODSLUŽEN PLASTIČNI PRIBOR (TEGA KMALU NE BO VEČ MOGOČE KUPITI), NA VINSKE ZAMAŠKE, NA LESENE KLJUKICE ZA PERILO ALI NA KAMENČKE.

SAMONAMAKALNI LONČEK

PLASTENKO ODREŽI NA POLOVICO IN V SPODNJI DEL POSEJ ŽELENO RASTLINO. V POKROVČEK IZVRTAJ MAJHNO LUKNJICO IN VRAT PLASTENKE ZAPIČI V ZEMLJO. NAPOLNI GA Z VODO. TAKO BO ZEMLJA V SPODNJEM DELU PLASTENKE VEDNO RAVNO PRAV NAVLAŽENA.

ŽUŽELKE BODO TUDI TEBI HVALEŽNE, ČE BODO NA OKENSKI POLICI ALI NA VRTU RASTLINE, NA KATERIH SE LAHKO PASEJO!

STIK Z NARAVO. Zavedanje, da je zelenjavo in sadje treba pridelati, je izjemno pomembno za otrokov odnos do hrane. Zakaj letos ne bi skupaj skrbeli za rože v stanovanju? Zakaj ne bi vaš otrok imel svojega vrtička pred blokom, na bližnjem travniku ali na vrtu, če ga imate? Ko bo zacvetel prvi cvet ali bo dozorel prvi sadež, bo za otroka to izjemna motivacija. Majhen vrtiček imate lahko kjer koli. Jagode denimo rastejo tudi na balkonu ali na okenski polici, zelišča pa uspevajo tudi na dobro osončeni kuhinjski mizi.

NA VRTU IN V NJEGOV OKOLICI ŽIVI ČELA VRSTA ŽIVALI. NEKATERE SO AKTIVNE PONOČI, DRUGE PODNEVI.

ŽIVALNICA

1. ČRKE, ZAPISANE OB ŽIVALIH, KI SO **AKTIVNEJŠE** **PODNEVI**, NAPIŠI SPODAJ LEVO. ČRKE, ZAPISANE OB ŽIVALIH, KI SO **AKTIVNEJŠE PONOČI**, PA NAPIŠI SPODAJ DESNO.

2. ČRKE V POSAMEZNEM OKVIRČKU PREMEČI TER TAKO POIŠČI IMENI DVEH DODATNIH ŽIVALI. ENA JE AKTIVNA **PODNEVI**, DRUGA PA **PONOČI**. MORDA TI PRI TEM POMAGATA NAMIGA.

VSE ŽIVALI IN RASTLINE NA ZEMLJI SO POMEMBNE, TUDI ČE TI MORDA NISO VŠEČ!

AKTIVNE PODNEVI

AKTIVNE PONOČI

NAMIG: Brez nje številne vrtnine ne bi uspevale.

NAMIG: Ves dan prespi zavito v svoja krila.

ŠKODLJIVE IN KORISTNE ŽIVALI? Če na naravo gledamo antropocentrično (le z vidika človeka), potem res lahko govorimo o škodljivcih. Toda če denimo gosenic ne bi bilo, bi bila hrana ptic neznansko osiromašena. Enako velja za komarje, hrošče, polže. Zakaj ne bi vseh živali postavili na isti imenovalec? Vse so namreč izredno pomembne za ohranjanje nemotenega naravnega cikla. Če enega člana v verigi ni, narava ohranja nujno ravnovesje z ukrepi, ki nam morda niso všeč. Zato se v svoji okolici razveselite tudi živali, ki (neupravičeno) veljajo za gnusne ali strašne. Kače, krastače, pajki in bogomolke so na vrtu znanilci zdrave narave! Če imate vrt, pa ne bo nič narobe, če boste jeseni na gredi pustili kakšno zeljno glavo za lačnega zajca ali malo peteršilja in solate za srno. Krtni pa se raje razveselite – krtno namreč gredo v veliko slast žuželke, tudi bramor, ki rad pogrizne mlade sadike.

**S KMETIJE
V HOFER**

SIR, SKUTA, MASLO, KEFIR, SLADKA IN KISLA SMETANA – VSI TI MLEČNI IZDELKI NASTANEJO IZ MLEKA. IN SEVEDA NAJSLASTNEJŠI: JOGURT!

NEKATERI IMAJO RADI JOGURT BREZ DODATKOV, DRUGI PA IMAJO RADI SADNE IN ZAČINJENE S SLADKIMI ZAČIMBAMI, KOT STA CIMET IN VANILJA. KAKŠNEGA PA JEŠ TI?

ŽE PRED VEČ KOT 7000 LETI NAJ BI GA JEDLI SKUPAJ Z MEDOM. IMENOVALI SO GA HRANA BOGOV. V JOGURTU SO NAMREČ KORISTNE BAKTERIJE, DROBCENI ORGANIZMI, KI POMAGAJO, DA JE NAŠA PREBAVA DOBRA! PRAV TE SPREMENIJO MLEKO V JOGURT.

V SIRARNO ČUŠ NA ŠTAJERSKEM NEKAJKRAT NA TEDEN PRIPELJEJO KRAVJE MLEKO Z BLIŽNJIH KMETIJ. MLEKO SEGREJEJO, NATO MU DODAJO JOGURTOVE BAKTERIJE, KI MLEKO SPREMENIJO V GOST, SLASTEN JOGURT. TEGA OHLADIJO, POTEM PA GA POSEBEN APARAT NAPOLNI V PLASTENKE. VČASIH MU DODAJO ŠE SADNE PRIPRAVKE IZ BRESKEV, VANILJE S HRUŠKO, JAGOD ...

KARSEDA HITRO JOGURT ODPELJEJO V TRGOVINE HOFER, KJER JE OZNAČEN Z NALEPKO KRAVICE LIZKE. ALI VEŠ, DA JE PIKA NAJPOGOSTEJŠE IME ZA KRAVO V SLOVENIJI?

KO JOGURT ODPREM, GA NALIJEM V SKODELICO IN HITRO VRNEM V HLADILNIK, DA SE NA TOPLEM NE POKVARI.

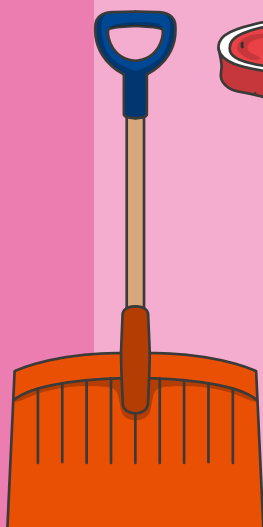
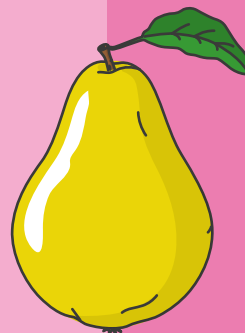
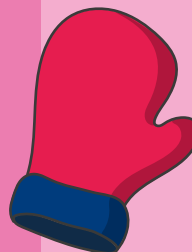
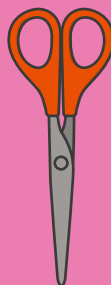
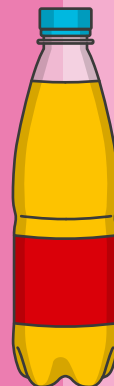
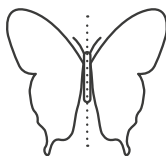
Jogurt po svetu izdelujejo tudi iz kozjega, ovčjega ter celo iz konjskega, bivoljega, kameljega in jakovega mleka!

POZORNO SI OGLEJ NARISANE PREDMETE. KATERI SO SESTAVLJENI IZ DVEH ENAKIH POLOVIC? NANJE ZARIŠI ČRTO, KI LOČUJE OBE POLOVICI.

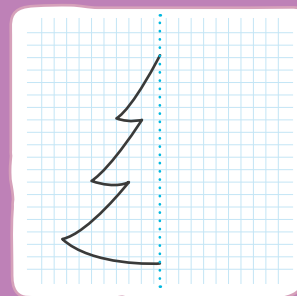
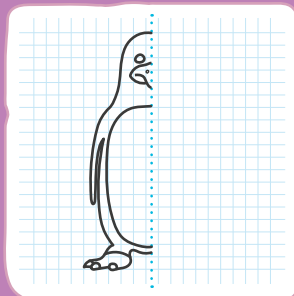
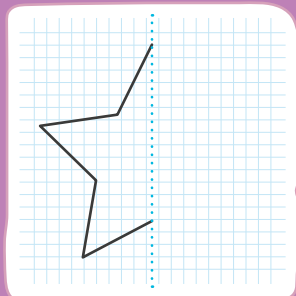
RISALNICA

ČE STA OBE POLOVICI ENAKI, JE TO SIMetriJA. ČE LEVO IN DESNO STRAN METULJA PREKRIJEŠ, SE POVSSEM UJEMATA!

DRUGO POLOVICO DORIŠI TAKO, DA BO PREDMET SIMETRIČEN.

LEPOTA SIMETRIJE. Ker smo v naravi vajeni simetrije, so nam dokazano bolj všeč simetrični obrazi in predmeti. Vendarle pa nas navdušuje prav nesimetrija, »nepopolnost«. Občudujemo sibirskega haskija z enim modrim in drugim rjavim očesom. Zanimive se nam zdijo rože z »razkuštranimi« cvetnimi listi. Opazimo človeka z lepoto piko na enem licu. Simetrija in nesimetrija – obe sta dobrodošli. Lepo je, ko v naravi in življenju vlada red (simetrija), da lahko vse teče po znanih tirnicah, zanimivo pa je tudi, ko kanček nereda (nesimetrije) življenje začini, da ne postane dolgočasno.

ZAKAJ SE LED TALI?

GOTOVO OPAZIŠ, DA TI JE NA SONCU V TEMNIH OBLAČILIH TOPLEJE KOT V SVETLIH. PA VEŠ, ZAKAJ JE TAKO? OPRAVI POSKUS!

POTREBUJEŠ:

1.

OBA LISTA PAPIRJA POSTAVI NA SONCE ZA NEKAJ MINUT. KATERI LIST BO ČEZ NEKAJ MINUT TOPLEJŠI? ZDAJ NA NJIJU POLOŽI LEDENE KOCKE.

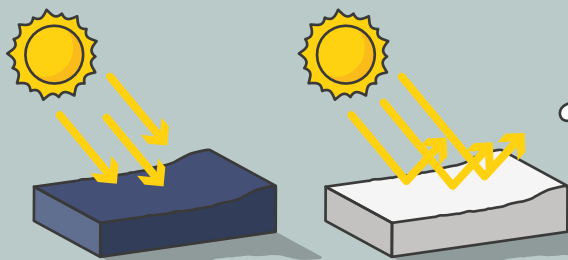
2.

NA KATEREM LISTU SE KOCKA HITREJE TALI? NA TEMNEM, SEVEDA! SONČNI ŽARKI SE NAMREČ OD SVETLIH POVRŠIN V VELIKI MERI ODBIJAJO, ZATO JIH NE SEGREJEJO TAKO HITRO. OD TEMNIH POVRŠIN PA SE SONČNI ŽARKI SKORAJ NE ODBIJAJO, ZATO JIH NJIHOVA TOPLOTA SEGREJE. NA TOPLEM PA SE LED SEVEDA TALI HITREJE.

ZATO SE HITREJE STALI TUDI LED, V KATEREM SO TEMNEJŠE LEDENIŠKE RAZPOKE ALI JEZERCA VODE. VEČ KO JIH JE, HITREJE SE TALI. V RAZPOKE IN V MODRO VODO, KI JIH PONEKOD NAPOLNJUJE, SE NAMREČ UJAME TOPLOTA. TO SE DOGAJA TUDI V POLARNIH DEŽELAH. ZARADI TEGA SE LED TAM TALI ŠE HITREJE, KOT BI SE SICER.

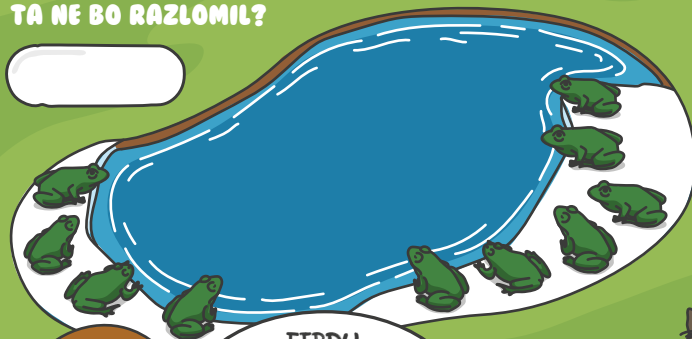
TEMU POJAVU PRAVIMO ALBEDO. SNEŽINE IN LEDENE POVRŠINE IMAJO VELIK ODBOJ. TEMNEJŠE POVRŠINE, DENIMO MODRI OCEANI, PA MANJŠEQA.

PORUŠENO RAVNOVESJE. Ko je ravnovesje v naravi enkrat porušeno, se začnejo posledice sprememb kopičiti. Zaradi podnebnih sprememb je predvsem na polih dvig temperature ozračja nekajkrat višji. Zato so zime vse krajše in toplejši deli leta vse daljši. Ko se začne taljenje, pa ga albedo še pospeši. Podobno taljenje ledu pospešuje še črni ogljik, saje, ki so stranski produkt izgorevanja v industriji in prometu. Ko padejo na belo površino, zmanjšajo njen albedo ter jo segrevajo in talijo veliko hitreje, kot bi bilo naravno.

POIGRAJ SE S ŠTEVILKAMI IN REŠI RAČUNE.

RAČUNALNICA

NA LEDU MLAKE SE SONČI 10 ŽAB. A LED JE TANEK IN JIH ZDRŽI LE ŠEST. KOLIKO JIH MORA NEMUDOMA SKOČITI Z LEDU, DA SE TA NE BO RAZLOMIL?

PRI NAS JE FEBRUARJA SNEŽILO 9 DNI, NA ARKTIKI PA 8 DNI VEČ. KOLIKO DNI JE SNEŽILO NA ARKTIKI?

KUNA JE ULOVILA 9 MIŠI. PO ENO MIŠ JE DALA TREM MLADIČKOM, ŠTIRI MIŠI SI JE SHRANILA V SVOJ BRLOG, PREOSTANEK PA SI JE ENAKOMERNO RAZDELILA S SAMCEM. KOLIKO MIŠI JE DOBIL SAMEC IN KOLIKO SAMICA?

LABIRINT

POTUJ PO POTI IN UGOTOVI, KATERO HRANO IMAJO POLARNE ŽIVALI NAJRAJE.

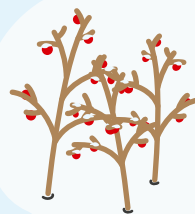
POLARNA LISICA

POLARNI ZAJEC

SEVERNI MEDVED

LISTJE IN PLODOVI

MALA NJORKA

TJULENJ

V LEDENI DEŽELI

ZAPISANE ŽIVALI IN POJME RAZPORDI V KRIŽANKO TAKO,
DA DOBIŠ GESLO – DRUGO IME ZA STALNO ZAMRZNJENA TLA.
PREPOZNAŠ VSE ŽIVALI TUDI NA SLIKI?

3 ČRKE: LOS • 4 ČRKE: ORKA, MROŽ •
6 ČRK: NARVAL, NJORKA • 7 ČRK: TJULENJ • 9 ČRK: PODLASICA •
10 ČRK: SNEŽNA SOVA • 13 ČRK: SEVERNI MEDVED

1 2 3 4 5 f 3 6 7 8

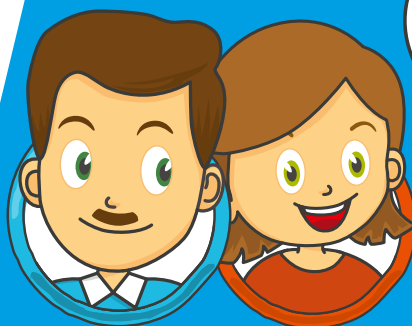
NA SLIKI NAJDI IN OBKROŽI VSILJIVCE,
KI JIH NE NAJDEMO V POLARNIH
LEDENIH PROSTRANSTVIH.

SLEDI V SNEGU POVEŽI Z ŽIVALMI, KI JIM PRIPADAJO.

REŠITVE: ČESLO KRIVANKI JE PERMAFROST. VSILJIVCI SO PAPIGA, ARA, KAŠA, JEŽ, DELFIN IN ŽELVA.
SLEDI ŽIVALI OD LEVE PROTI DESNI SO SEVERNI MEDVED, LOS, PODLASICA IN SNEŽNA SOVA.

PRI NAS SI NA VARNEM.

KO SI V STISKI, SE
LAHKO ZATEČIŠ V UNICEFOVO
VARNO TOČKO, KI JE OZNAČENA
S TEM ZNAKOM. TUDI TRGOVINE
HOFER SO UNICEFOVE VARNE
TOČKE. TAM TI BODO PRIJAZNI
ZAPOSLENI POMAĞALI.

Varen vsakdan otrok

Varnost otrok je verjetno vaša prva misel, ko jih pustite same – bodisi na poti v šolo, v trgovino in na igrišče. Stiske, ki jih otroci doživljajo, ko niste ob njih, so raznovrstne. Varen prostor, v katerega se lahko zatečejo, je zato v takšnih trenutkih bistvenega pomena.

Vse trgovine HOFER v Sloveniji in upravna stavba so že štiri leta in pol **UNICEF-ove Varne točke**. Zaposleni sprejmejo otroka v stiski in ga preusmerijo naprej na strokovno pomoč ali pa pokličejo starše.

Z otroki se pogovorite o namenu **UNICEF-ovih Varnih točk** ter jih skupaj poiščite v svoji okolici. Tako boste mirnejši vi, hkrati pa bo tudi vaš otrok na poti vselej vedel, kje ga čaka prijatelj, ki mu bo pomagal.

Lokacije vseh **UNICEF-ovih Varnih točk** preverite na naslovu: www.varnetocke.si.

